

Stankovské zvesti

Obecné noviny pre Stankovany a Rojkov www.stankovany.sk/zvesti

Detský karneval bol plný pestrých masiek

Tohtoročný karneval, ktorý sa konal 31. januára 2026, priniesol opäť možnosť ukázať kreativitu a užiť si spoločnú zábavu. V sále sa stretli rôzne masky a kostýmy, ktoré vytvorili pestrú atmosféru a postarali sa o príjemne popoludnie.

Pre hostí bol pripravený DJ, zaujímavé súťaže, ocenenia, fotostena, predstavenie všetkých masiek a šenk, kde sa mohli občerstviť a pochutnať si napríklad na šiškách, ktoré pripravila

pani kuchárka zo školy.

Zmenou oproti minulému roku bol spôsob hodnotenia masiek. Tento rok nerozhodovali návštevníci, ale porota, ktorá mala za úlohu vybrať tie najzaujímavejšie a najlepšie spracované kostýmy. Tretie miesto získala skupinová maska Červená čiapočka, poľovník, vlk a starká, druhé miesto obsadili Mimoni a prvé miesto získala maska krokodíla.

text: redakcia SZ

Redakcia Stankovských zvestí Vám praje príjemné prežitie veľkonočných sviatkov

S úsmevom to ide ľahšie...

Starší manželský pár pozerá televízor. Vtom žena hovorí:

- Pozri, drahý, ako sa ten pán milo správa k svojej manželke.
- No áno, ale koľko mu za to platia!

~~~~~

Dvaja policajti idú spoločne na obchôdzku a jeden sa pýta druhého:

"Prečo so sebou stále nosíš ten skrutkovač?"

"No, keby ma náhodou nejaký blbec vytočil a mne by povolili nervy."

~~~~~

U lekára:

- Pán doktor, mám veľkú sklerózu.
- Odkedy?
- Čo odkedy?

Sedí dosť podnapitý hosť v reštaurácii a na stole pred ním stojí prázdny pohárik. Čašník to zbadá, pohotovo pristúpi k stolu a hovorí:

- Vidím, že máte prázdny pohárik. Prinesiem Vám ešte jeden?
- A čo budzem robiť s dvoma prázdnyma pohárikami?

~~~~~

Policajt sa rozhodne, že si uloví vianočného kapra. Zobral náradie a začal sekať dieru do ľadu. Odrazu príde za ním jeden pán a kričí:

- Okamžite prestaňte sekať do toho ľadu!
- Akým právom mi to zakazujete!?
- Právom správcu zimného štadiónu!

Novinka v poukazovaní dane v roku 2026

Rok 2026 prináša zmenu v poukazovaní podielu zaplatenej dane. Po novom budú môcť fyzické osoby venovať 2 % zo svojej dane nielen neziskovým organizáciám, ale aj svojim rodičom – každému zvlášť. Novinka sa týka dane za rok 2025.

Daňovník môže poukázať 2 % jednému rodičovi, 2 % druhému rodičovi a zároveň 2 % (prípadne 3 %) neziskovej organizácii, spolu teda až 6 % (resp. 7 %) zo zaplatej dane.

Podmienkou je podať daňové priznanie alebo požiadať o ročné zúčtovanie v stanovenej lehote a mať zaplatenú daň. Poukázanie sa vykoná v daňovom priznaní do 31. marca 2026 (alebo neskôr pri odklade), prípadne samostatným vyhlásením do 30. apríla 2026.

Rodič musí byť poberateľom dôchodku (alebo mať naň nárok) a daňovník nesmie mať nedoplatok vyšší ako 5 eur. Výplatu zabezpečí daňový úrad cez Sociálnu poisťovňu.

Táto legislatívna zmena prináša novú možnosť, ako podporiť svojich najbližších a zároveň pokračovať v podpore verejnoprospešných organizácií, ktoré sú aj v našej obci.

Spoločenská kronika

Narodili sa:

Natalia Hvolková (17.02.2026)

Klementína Chomistová (87 r.)

Úmrtia:

Štefan Ondrejka (62 r.)

Mária Škutová (71 r.)

Michal Klenec (43 r.)

Obsah

Čo nájdete v Stankovských zvestiach

Na slovíčko so starostom s.6

Quo vadis ZŠ s MŠ Stankovany s.8

Školské dni plné zážitkov s.11

Koledníci priniesli radosť aj pomoc s.12

Dodatočná legalizácia stavieb s.13

Maškarný ples s.16

Quo vadis ZŠ s MŠ Stankovany s.8

Koledníci opäť pomáhali s. 13

Tradičný maškarný ples s.16

Fašiangy - Február 1946

Redakcia

Stankovské zvesti
Obecné noviny pre Stankovany
a Rojkov

www.stankovany.sk/zvesti
štvrtročník - šírený bezplatne
Číslo 1, ročník XIX.,
marec 2026
náklad: 400 ks

EV 3939/09
ISSN 1339-1984

Vydavateľ:
Obecný úrad Stankovany
Stankovany 133, 034 92,
IČO: 00 315 761

Stankovské zvesti

šéfredaktorka:

Mgr. Stanislava Bruk

zástupca šéfredaktorky:

Ing. Adam Bruk

redakcia: JUDr. Peter Malcho,
Mgr. Pavol Škuta, Mgr. Miroslava
Ivanová Polohová,

grafická úprava a sadzba textu:
Ing. Adam Bruk

spolupracovali: Ing. Slávka
Belková, Ján Lysý

tlačiareň: Vrabel, Dolný Kubín

kontakt na redakciu:

stankovskezvisti@gmail.com

Texty neprešli jazykovou úpravou. Redakcia si vyhradzuje právo na apretáciu rukopisov a ich neuverejnenie.

UZÁVIERKA BUDÚCEHO ČÍSLA: 15.6.2026

Prosíme autorov textov, aby tento termín dodržali

Obecné zastupiteľstvo v Stankovanoch

Vyberáme z prvého zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Stankovany konaného dňa 12.02.2026

Otvorenie zasadnutia a schválenie programu
Prvé zasadnutie obecného zastupiteľstva v roku 2026 otvoril o 17:00 hod. a viedol starosta obce JUDr. Vladimír Urban, PhD., ktorý privítal všetkých prítomných. Zároveň konštatoval, že zasadnutie bolo zvolané v súlade so zákonom o obecnom zriadení. Na začiatku rokovania bolo prítomných 6 z 9 poslancov, preto bolo obecné zastupiteľstvo uznášaniaschopné. Poslanci Jakub Piroh a Michal Straka sa ospravedlnili z pracovných dôvodov, poslanec Ján Lacko sa dostavil počas rokovania.

Správy hlavnej kontrolórky

Hlavná kontrolórka obce Michaela Kapustová predniesla správy o vykonaných kontrolách č. 2026HK01 a 2026HK02 (prílohy č. 1 a 2). Počas prerokovania tohto bodu sa na zasadnutie dostavil poslanec Ján Lacko. Starosta otvoril k správam diskusiu a obecné zastupiteľstvo ich následne vzalo na vedomie.

Správa o komunálnom odpade za rok 2025

Michaela Kapustová predložila aj správu o komunálnom odpade za rok 2025 (príloha č. 3). V diskusii sa poslanci venovali aktuálnej situácii v oblasti nakladania s odpadom. Hlavná kontrolórka upozornila, že ku koncu roka bude potrebné riešiť obnovenie zmluvy, prípadne výber nového spracovateľa odpadu. Aj túto správu obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie.

Dodatok k nájomnej zmluve s Vodárenskou spoločnosťou

Ružomberok

Starosta obce informoval poslancov o rokovaní s Vodárenskou spoločnosťou Ružomberok, a.s., ktoré sa týkali nájmu časti pozemku parc. č. E-KN 4194/8 za účelom zabezpečenia prístupu k ČOV Stankovany – Rojkov. Predstavil návrh dodatku č. 2 k nájomnej zmluve č. NZ/92/2014 uzatvorenej dňa 29.09.2014 a vysvetlil, že spoločnosť nesúhlasila so všetkými podmienkami pôvodne navrhovanými obcou. Poslanci diskutovali najmä o dĺžke nájmu a o výške nájomného. Napokon schválili dodatok so stanovenou dobou nájmu na 5 rokov a ročným nájomom 655,65 EUR, čo predstavuje 0,45 EUR za m² pri výmere 1457 m².

Predaj stavebných pozemkov v lokalite Lesová – Pod Jasenie

V ďalšom bode starosta informoval o žiadosti o kúpu pozemku parc. č. C-KN 284/114 a navrhol, aby predaj viacerých pozemkov v plánovanej lokalite individuálnej bytovej výstavby prebehol formou obchodnej verejnej súťaže. Poslanci diskutovali o možnostiach predaja pozemkov v lokalite IBV a následne schválili súťažné podmienky pre predaj pozemkov reg. C-KN parc. č. 284/95, 284/113, 284/114, 284/65, 284/68, 284/71, 284/77, 284/109 a 284/108.

Predmetom prevodu sú pozemky s výmerami od 762 m² do 1033 m², určené na individuálnu bytovú výstavbu. Minimálna kúpna cena bola stanovená vo výške 55 EUR + DPH za 1 m². Záujemcovia sú povinní zložiť finančnú zábezpeku vo výške najmenej 10 % z minimálnej kúpnej ceny. Lehota na predkladanie návrhov končí 13.03.2026 o 24:00 hod. Výsledky súťaže budú oznámené víťazným aj neúspešným

účastníkom písomne. Zastupiteľstvo zároveň schválilo zámer predaja každého z uvedených pozemkov formou obchodnej verejnej súťaže a poverilo starostu, aby po vyhodnotení súťaže predložil zastupiteľstvu návrh uznesenia na schválenie predaja podľa dosiahnutých výsledkov.

Vyhodnotenie súťaže na predaj pozemku parc. č. C-KN 284/112

Obecné zastupiteľstvo sa zaoberalo aj vyhodnotením verejnej obchodnej súťaže na predaj pozemku parc. č. C-KN 284/112 s výmerou 624 m² v lokalite IBV. Starosta informoval o doručení dvoch cenových ponúk. Hlavná kontrolórka pripomenula, že rozhodujúcim kritériom je splnenie podmienok súťaže a najvýhodnejší návrh v zmysle zákona o majetku obcí.

Najvýhodnejšiu ponuku predložil Mgr. Štefan Kašák vo výške 43 011,82 EUR s DPH, čo predstavuje 56,04 EUR bez DPH za m². Druhú ponuku predložila Mgr. Jana Kurnotová, PhD., vo výške 42 213,60 EUR s DPH, teda 55,00 EUR bez DPH za m². Poslanci schválili poradiť ponúk a zároveň aj samotný predaj pozemku parc. č. 284/112 víťazovi súťaže Mgr. Štefanovi Kašákovi.

Kupujúci je povinný uhradiť sumu 315 EUR ako zriaďovací poplatok pre Stredoslovenskú distribučnú, a.s. za vybudovanie dočasnej elektrickej prípojky k uvedenému pozemku, ďalej náklady spojené s vkladom vlastníckeho práva do katastra, a taktiež celú kúpnu cenu na základe faktúry vystavenej ku dňu podpisu kúpnej zmluvy. Cena určená znaleckým posudkom č. 07/2026 zo dňa 07.02.2026 predstavovala 7 500 EUR. Obecný úrad bol poverený zabezpečením uzatvorenia kúpnej zmluvy a vrá-

tením finančnej zábezpeky neúspešnej uchádzačky vo výške 4 222 EUR.

Predaj časti pozemku parc. č. E-KN 3539/1

Pri vyhodnotení cenových ponúk na priamy predaj časti pozemku parc. č. E-KN 3539/1 obec evidovala jednu ponuku. Išlo o novovytvorené pozemky C-KN 1606 s výmerou 333 m² a C-KN 1607 s výmerou 85 m². Jedinú ponuku predložil Milan Šimašek, ktorý ponúkol kúpnu cenu 4 200 EUR. Keďže ponuka prevyšovala cenu určenú znaleckým posudkom č. 72/2025 vo výške 4 140 EUR, zastupiteľstvo schválilo predaj uvedených nehnuteľností toľko záujemcovi.

Kupujúci je povinný uhradiť náklady spojené s vkladom vlastníckeho práva do katastra, vypracovaním znaleckého posudku a oddelovaciu geometrického plánu. Obecný úrad zabezpečí uzatvorenie kúpnej zmluvy a kupujúci bude písomne oboznámený s výsledkom súťaže. Platnosť uznesenia zanikne, ak nebude zmluva uzatvorená do 31.05.2026.

Predaj časti pozemku parc. č. E-KN 10617

Starosta obce informoval aj o doručení jednej ponuky na kúpu časti pozemku parc. č. E-KN 10617, z ktorého vznikol novovytvorený pozemok C-KN 953/4 s výmerou 43

m². Jedinými záujemcami boli Ing. Mikuláš Fúra a Ing. Lucia Fúrová, PhD., ktorí ponúkli kúpnu cenu 520 EUR. Znalecký posudok č. 71/2025 stanovil hodnotu predmetného pozemku na 473 EUR.

Keďže ponuka bola najvyššia a zároveň jediná, obecné zastupiteľstvo schválilo priamy predaj predmetnej časti pozemku uvedeným záujemcom. Aj v tomto prípade sú kupujúci povinní uhradiť náklady spojené s vkladom do katastra, znaleckým posudkom a geometrickým plánom. Kúpna zmluva musí byť uzatvorená najneskôr do 31.05.2026, inak uznesenie stratí účinnosť.

Žiadosť o odkúpenie časti pozemku parc. č. E-KN 1843/2

V bode týkajúcom sa žiadosti Mgr. Patrika Maroša a Mgr. Ivany Marošovej o odkúpenie časti pozemku parc. č. E-KN 1843/2 starosta predstavil aj stanovisko spoločnosti Obecné lesy Stankovany, s.r.o. Poslanec Mgr. Peter Lacko oboznámil prítomných so situáciou v predmetnej lokalite a poslanci následne diskutovali o možnostiach využitia uvedenej časti pozemku. Po prerokovaní obecné zastupiteľstvo odpredaj tejto časti pozemku neschválilo.

Prenájom miestnosti č. 10 v prístavbe obecného úradu

Starosta obce informoval o možnosti prenajať miestnosť

č. 10 v prístavbe obecného úradu s rozlohou 11,15 m², ktorá bola v minulosti využívaná ako sklad. Hoci v čase rokovania ešte nebol konkrétny záujemca, obec mala evidovať predbežný záujem zo strany osôb poskytujúcich služby občanom, napríklad kozmetické, kadernícke či masérské služby.

Starosta navrhol výšku nájomného 30 EUR mesačne plus spotrebované energie, ktoré by sa vyúčtovali raz za pol roka. Samostatné merače vody a elektriny majú byť zabudované na náklady budúceho nájomcu. Poslanci schválili zámer prenájmu tejto miestnosti za uvedených podmienok.

Rozšírenie alebo prekládka Z-BOXu

Spoločnosť Packeta Slovakia, s.r.o. požiadala obec o rozšírenie, prípadne prekládku Z-BOXu, ktorý je v súčasnosti umiestnený pri budove KACR Stankovany. Nový box by mal mať zastavanú plochu 4,38 m². V diskusii sa poslanci zaoberali možnosťami umiestnenia a výškou nájmu. Obecné zastupiteľstvo napokon schválilo rozšírenie, resp. prekládku Z-BOXu za nájomné 10 EUR mesačne, teda 120 EUR ročne.

Žiadosť o prenájom priestorov na stolný tenis

Ďalšou témou v bode Rôzne bola žiadosť Ing. Tibora Lacka o prenájom priestorov obecného úradu na tréningy stolného

tenisu. Žiadateľ poslancov oboznámil s plánovaným využitím miestnosti a s prípravou tréningov pre žiakov, ak by mu obec umožnila pravidelné využívanie priestorov.

Po diskusii o výške nájmu poslanci prerokovali návrh prenájmu miestnosti v prístavbe obecného úradu za 10 EUR mesačne na skúšobnú dobu 6 mesiacov. Zastupiteľstvo schválilo zámer prenájmu a zároveň odporučilo skúšobnú dobu 6 mesiacov na pravidelné tréningy stolného tenisu.

Situácia v ZŠ s MŠ Stankovany

V závere rokovania starosta informoval poslancov o aktuálnej situácii v ZŠ s MŠ Stankovany. Doplnil ho poslanec JUDr. Peter Malcho, ktorý sa spolu s poslankyňou Mgr. Miroslavou Polohovou Ivanovou zúčastnil rokovania RZMO v decembri 2025 v Stankovanoch, kde bola zástupcom ZMOS predstavená pripravovaná reforma školsťva na nasledujúce roky.

V diskusii Mgr. Miroslava Polohová Ivanová priblížila situáciu v súvislosti s možným uzatvorením školy. Poslanci hovorili najmä o finančných nárokoch spojených s udržiavaním školského zariadenia v obci. Starosta zároveň informoval o plánovanom rokovaní s predstaviteľom školského úradu, na ktorom majú byť prezentované ďalšie informácie k problematike školsťva, a požiadal poslancov o účasť na tomto stretnutí. Obecné zastupiteľstvo vzalo informáciu o situácii v škole na vedomie.

Vyberáme z druhého zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Stankovany konaného dňa 06.03.2026

Otvorenie zasadnutia a schválenie programu
Druhé zasadnutie obecného zastupiteľstva obce Stankovany otvoril o 17:00 hod. a viedol

starosta obce JUDr. Vladimír Urban, PhD., ktorý privítal všetkých prítomných. Zároveň konštatoval, že zasadnutie bolo zvolané v súlade so zákonom o obecnom zriadení. Rokovania sa zúčastnilo 7 z 9 poslancov, preto bolo obecné zastupiteľstvo uznášaniaschopné. Poslanec Mgr. Michal Belko sa ospravedlnil z pracovných dôvodov a Ing. Denis Kajda z dôvodu práceneschopnosti.

Majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov pod miestnymi cestami

Starosta obce informoval poslancov o priebehu vysporiadania pozemkov pod miestnymi komunikáciami „od železničného priecestia k Mgr. Petrovi Lackovi Mudajovi“ a „K Lavici“. Vysvetlil, že na pokračovanie tohto procesu je potrebné schváliť kúpne zmluvy s jednotlivými vlastníckmi spoluvlastníckych podielov na dotknutých parcelách. Zájemcovia, ktorí s prevodom súhlasili, už s návrhmi zmlúv vyjadrili súhlas, zatiaľ čo v prípadoch, kde k dohode nepríde, bude obec musieť pokračovať vo vyvlastňovacom konaní.

Ako komplikovanejší bod starosta označil situáciu pri moste pri škole, kde časť dotknutého pozemku vlastní Železnice Slovenskej republiky. Obec s nimi rokuje od novembra 2025, no podľa ich stanoviska daný podiel zatiaľ nechcú predať, keďže ho môžu v budúcnosti potrebovať. Poslanci sa v diskusii zaujímali o význam týchto prevodov a hlavná kontrolórka vysvetlila, že majetkovoprávne usporiadanie je nevyhnutné aj pre možnosť žiadať o grant na opravu mosta.

Obecné zastupiteľstvo následne schválilo uzatvorenie viacerých kúpnych zmlúv vo verejnom záujme za účelom vysporiadania pozemkov pod verejnoprospešnými stavbami – miestnymi cestami. V prípade úseku „od

železničného priecestia k Mgr. Petrovi Lackovi Mudajovi“ išlo o schválenie kúpnych zmlúv s Annou Trnkovou, Františkom Urbanom, Petrom Zaťkom, Emíliou Bražinovou, Karolom Hadačom a Boženou Tatárovou. Predmetom prevodu boli spoluvlastnícke podiely na pozemku KN-C parc. č. 2232/1, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 63 m². Kúpne ceny sa pohybovali od 1,29 € do 10,06 € podľa veľkosti spoluvlastníckeho podielu.

V prípade miestnej cesty „K Lavici“ zastupiteľstvo schválilo uzavretie kúpnych zmlúv so Stanislavom Babalom, Bohuslavom Belkom, manželmi Petrou Belkovou a Michalom Belkom, Viliamom Čieškom, Vladimírom Halamom, Vendelínom Chovancom, Milanom Kubalom, Mgr. Miroslavou Paulínyovou, Jozefom Pečkom, Vladimírom Pečkom, Monikou Pečkovou, Ivom Skupníkom a Jankou Strakovou. Prevody sa týkali spoluvlastníckych podielov na parcelách 4670/2, 4670/3, 4670/4, 4670/6, 4670/8 a 4671/2. Kúpne ceny boli určené na základe znaleckého posudku a pohybovali sa od 12,10 € až po 333,69 € podľa výmery a veľkosti podielu.

Vo všetkých prípadoch boli ceny stanovené znaleckými posudkami vypracovanými Ing. Dankou Žakarovskou a obec sa zaviazala uhradiť ich do 10 dní od podpisu zmlúv. Všetky

schválené prevody boli odvodnené verejným záujmom a potrebou definitívneho usporiadania vlastníckych vzťahov pod miestnymi komunikáciami.

Riešenie situácie v ZŠ s MŠ STANKOVANY

Hlavná kontrolórka obce Michaela Kapustová predniesla stanovisko ku zámeru zriadenia súkromnej základnej školy s materskou školou. Starosta zároveň informoval poslancov, ktorí sa nezúčastnili informatívneho stretnutia 19. februára 2026, že obec dostala ponuku na vznik súkromnej základnej školy na území obce, pričom záujem bol prejavovaný aj o prevádzkovanie materskej školy.

V diskusii zaznelo, že ide o jednu z možných ciest, ako zachovať školské vzdelávanie v obci aj do budúcnosti. Poslanci sa oboznámili s tým, že súkromný model bol predstavený ako alternatíva, ktorá by mohla priniesť nové formy riadenia, zážitkové vyučovanie, širšiu ponuku aktivít a celkové oživenie školského prostredia.

Starosta obce následne otvoril rozsiahly bod venovaný ďalšiemu fungovaniu ZŠ s MŠ Stankovany. Poslancov informoval o výsledkoch stretnutia s predstaviteľmi školského úradu v Likavke z 5. marca 2026, kde boli prezentované zmeny v oblasti školstva a nové pra-

vidlá financovania. Vysvetlil, že od 1. januára 2026 je účinný nový zákon č. 322/2025 Z. z. o financovaní škôl a školských zariadení, ktorý mení normatívne koeficienty na žiaka a ovplyvňuje najmä financovanie menších škôl.

Starosta aj hlavná kontrolórka vysvetlili, že v dôsledku zníženia normatívnych koeficientov klesli škole finančné prostriedky o viac ako 3 %, pričom obec školu už dlhodobo dofinancúva z vlastného rozpočtu. Poslancom bol predstavený aj postup, podľa ktorého musí zriaďovateľ do 31. marca 2026 predložiť Plán rozvoja školy a optimalizácie výchovno-vzdelávacieho procesu a zároveň pripraviť podklady pre Dohodovacie konanie DK2, prostredníctvom ktorého by bolo možné požiadať o doplatenie časti chýbajúcich normatívnych prostriedkov.

V diskusii vystúpila aj riaditeľka školy Mgr. Eliška Huntatová, ktorá uviedla, že vzhľadom na pripravovanú reformu vzdelávania a systém spojených ročníkov považuje za dôležité, aby sa čo najskôr rodičom aj deťom otvorene povedalo, akým smerom sa škola bude uberať. Z pedagogického hľadiska označila za výhodu, ak by deti mohli pokračovať v samostatných ročníkoch a v stabilnejšom nastavení.

Veľká časť rokovania sa venovala aj ekonomickej stránke fungovania školy. Poslanec Michal Straka predstavil prepočty a varianty ďalšieho fungovania školy a upozornil, že doplatok obce na chod školy bol v roku 2025 približne 42 000 €, pričom v ďalších rokoch by sa mohol zvyšovať. Poslanci diskutovali najmä o tom, aký veľký podiel z týchto nákladov tvorí školská jedáleň a aký základná škola.

Na rokovanie sa dostavili aj

Mgr. Ivana Marošová a Mgr. Stanislava Bruk, ktoré prišli predstaviť svoju víziu súkromnej základnej školy a materskej školy v Stankovanoch. Mgr. Jana Kurnotová, PhD. sa zo stretnutia ospravedlnila. Záujemkyne predstavili svoj projekt ako snahu priniesť do obce novú energiu, moderný spôsob riadenia školy a vytvoriť atraktívne prostredie pre miestne deti aj rodičov.

Vo svojej prezentácii uviedli, že pojem „súkromná škola“ podľa nich nemusí znamenať vysoké školné ani školu určenú len pre úzky okruh detí. Ich cieľom bolo zachovať dostupnosť vzdelávania pre deti zo Stankovian a ponúknuť im kvalitné vzdelávanie v domacom prostredí. Predstavili víziu dvoch plnohodnotných tried materskej školy, prijímania detí už od dvoch rokov, angličtiny, logopedickej starostlivosti, širšej ponuky krúžkov, zážitkového vyučovania a zároveň aj spolupráce školy s obcou pri kultúrnych a komunitných podujatiach.

V základnej škole chceli rozvíjať angličtinu od prvého ročníka, inovatívne a zážitkové formy vyučovania a od septembra postupne rozšíriť fungovanie aj o piaty ročník. Zároveň deklarovali záujem o projekty, ktoré by škole pomohli získať ďalšie zdroje a zveľadiť priestory. Poslancom odovzdali podnikateľský plán a finančný model fungovania školy. V následnej diskusii sa riešili otázky právnej formy, spôsobu spolupráce s obcou, financovania jedálne, nájmu priestorov, energií, udržateľnosti grantu na materskú školu aj reálnych počtov detí. Záujemkyne zdôraznili, že ich vízia je dlhodobá a nechcú školu budovať len na krátke obdobie, ale s perspektívou rozvoja na ďalšie roky.

Po prestávke pokračovalo rokovanie už len medzi poslan-

camí a vedením obce. Poslanci postupne vyjadrili svoje názory na ďalšie fungovanie školy. Časť z nich považovala za dôležité zachovať školu v obecnej zriaďovateľskej pôsobnosti aspoň na ďalšie obdobie, časť vnímala súkromný model ako zaujímavú alternatívu, ak by sa podarilo včas preveriť všetky právne a finančné podmienky. Napokon obecné zastupiteľstvo schválilo zachovanie ZŠ s MŠ aj za cenu dofinancovania z rozpočtu obce, pričom sa zároveň rozhodlo zrušiť školskú jedáleň a ponechať len výdajňu jedla. Obecnému úradu a riaditeľke školy bolo uložené spracovať Plán rozvoja

školy a optimalizácie výchovno-vzdelávacieho procesu a predložiť ho do 23.03.2026 na príslušný regionálny úrad. Zároveň bolo uložené spracovať a predložiť podklady pre Dohodovacie konanie DK2.

V rovnakom uznesení obecné zastupiteľstvo neschválilo zriadenie súkromnej ZŠ s MŠ v Stankovanoch. Riaditeľke školy bolo uložené zvolať rodičovské združenie a informovať rodičov, že škola pokračuje vo výučbe aj naďalej. Za toto uznesenie hlasovalo 5 poslancov, 2 poslanci sa zdržali.

Rôzne

V bode rôzne poslanci disku-

tovali o koordinátorovi obce. Starosta zároveň informoval o aktuálnom stave projektu kanalizácie. Uviedol, že je už spracovaný celý projekt vrátane aktualizovaného rozpočtu, vodoprávneho konania a projektovej dokumentácie. K projektu je ešte potrebné dopracovať tzv. zelený projekt, čo znamená zabezpečenie výsadby novej zelene. Pri predpokladanej žiadosti vo výške 3 milióny eur má byť na výsadbu vyčlenených približne 31 000 €. Po konzultácii s Michalom Strakom bolo navrhnuté vysadiť jarabiny a náklady na spracovanie zeleného projektu by mali predstavovať približne 700 €.

Starosta ďalej informoval aj o prekládke kábla na IBV. V diskusii Mgr. Miroslava Polohová Ivanová tlmočila sťažnosti obyvateľov na nevhodné správanie jednej obyvateľky obce v blízkosti školy, konkrétne na vylievanie exkrementov do odvodňovacieho žľabu. Starosta uviedol, že sa pokúsi situáciu riešiť prostredníctvom rodinných príslušníkov, hoci nevie zaručiť, že sa problém podarí okamžite odstrániť. Obsah diskusných príspevkov v bode rôzne zastupiteľstvo vzalo na vedomie.

spracovala redakcia SZ

Na slovíčko so starostom

Máme za sebou prvé mesiace roka 2026. Čo sa podľa vás zatiaľ podarilo v našej obci zrealizovať?

V prvých mesiacoch roka 2026 sme zrealizovali napríklad a opravu strechy na kultúrnom dome. Na najvyššej úrovni strechy sú strešné okná, ktoré boli pokryté škridlou, ktorá pod ťarchou snehu v zime praskala a keď sa sneh začal topiť, tak nám do dvoch podkrovných miestností zatekalo. Tento problém pretrvával dlhšie, vždy sme po zime pokládli na strechu nové škridly, ktoré však vydržali cca dva roky a problém sa po zime bohatšej na snehovú nádielku objavil znova, preto sme nad týmito strešnými ok-

nami vymenili škridlu za plech. Čiastočne sme popri tomto vymenili a vyčistili aj okapy v zadnej časti budovy obecného úradu.

Na pozemkoch, kde plánujeme realizáciu bytového domu, sa konečne podarilo zrealizovať prekládku kábla vysokého napätia. Naši čitatelia si iste pamätajú, že už na jar minulého roka sme mali na túto akciu právoplatné stavebné povolenie. No k realizácii sa akosi naši elektrikári nemali. Po viacerých telefonátoch i osobnej návšteve v Liptovskom Mikuláši, sa veci začali hýbať tak, že Elektroenergetické montáže Žilina a.s. dostali pokyn k realizácii, ale samozrejme celú prekládku sme museli zafinancovať

my, čiže obec, vyinkasovali od nás 120 000,- eur.. Slovenská distribučná a.s. si navyše vypýtala ešte 5000,- eur, ktoré nám vraj vrátia, keď po kolaudácii zavkladujeme vecné bremeno v prospech ich spoločnosti. No ani po zaplatení sa ešte nič nedialo, po ďalších nervózných telefonátoch mi oznámili, že aby som dal vytýčiť stavbu geodetovi. Bolo 14. decembra a geodet prišiel do dvoch dní.

Oznámil som túto skutočnosť zodpovedným pracovníkom na Elektroenergetických montážach a.s. Žilina. Trvalo týždeň, kým prišli pozrieť na tvar miesta. Tam mi oznámili, že napriek vysokej sume, ktorú sme zaplatili, si musíme dať na vlastné náklady vytýčiť aj všetky siete v záujmovom území.

Pozitívom tohto stretnutia bolo aspoň to, že sme spísali protokol o prevzatí staveniska a stanovili si už konečne pevný termín začatia prác. A hor sa do vytyčovania inžinierskych sietí. No ale skúste u nás niečo vybavovať pred Vianocami, už od 18. decembra majú všetci predvianočnú náladu a dovolenky, iba starosta nie. Tak sme napísali viacero žiadostí, napríklad

na Telecom, Vodárenskú spoločnosť a.s., Slovenskú správu ciest, a Železnice Slovenskej republiky a.s. A spisový obal sa začal plniť protokolmi o vytýčení sietí v záujmovom území.

Kuriozitou bolo vypisovanie si so Železnicami Slovenskej republiky, kde sme v decembri napísali a zaslali žiadosť o vytýčenie ich sietí, odpoveď neprišla, tak sme tam telefonovali, dozvedeli sme sa, že to musíme písať nie na generálne riaditeľstvo, ale na oblastné riaditeľstvo do Žiliny. Išiel teda list na oblastné riaditeľstvo. Z oblastného riaditeľstva nám oznámili, že musíme napísať listy na tri sekcie, a to sekcia železničných tratí a budov, sekcia silových káblov, sekcia oznamovacej a zabezpečovacej techniky. Poslali sme papierové žiadosti, aby sme sa dozvedeli, že sa na nich máme obracať elektronicky a písať žiadosti na ich elektronických formulároch. No pokrok je pokrok, je elektronická doba. Aj to sme zvládli, ale čas súril. Keby sme nestihli všetky vytyčovačky vybaviť včas, čas prekládky by sa oddialil o dva mesiace a všetky žiadosti by

sme museli zopakovať, aby nám dali nové termíny. Preto som sa odvážil zatelefonovať Ing. Laurincovi, ktorý pracuje na oblastnom riaditeľstve železníc v Žiline, a ten nám pomohol, aby sa fyzické vytýčenie sietí v správe ŽSR uskutočnilo čo najrýchlejšie. Za pomoc mu touto cestou ďakujem. A tak v súčasnej dobe už je kábel v zemi, je položený aj popod cestu III. triedy č. 2211, treba ešte zrealizovať pretlak popod samotnú železničnú trať. tento by sa mal zrealizovať 24. marca tohto roku. Takže jedna akcia s elektrikármi by bola takmer hotová, čaká nás ešte kolaudácia a po kolaudácii zavedenie vecného bremena na Okresnom úrade katastrálnom odbore v Ružomberku, aby sme dostali čím skôr späť 5000,- eur. Okrem týchto administratívnych úkonov sa trikrát uskutočnili výrobné porady za účasti stavebného dozoru a technického dozoru.

Na zastupiteľstve ste informovali aj o viacerých pripravovaných projektoch. Ktoré z nich považujete za najdôležitejšie pre rozvoj obce v tomto roku?

Tak je to predovšetkým už spomínaná prekládka kábla vysokého napätia v lokalite Lesová – Podjasenie. Vzdušné vedenie nám bránilo v realizácii stavieb na pozemkoch v tejto lokalite, ktoré sa nachádzali v ochrannom pásme tohto vysokého napätia. Preto nám už nič nebráni napríklad vo výstavbe bytovky, tak sme začali verejné obstarávanie na dodávateľa projektovej dokumentácie a tiež samotných prác na realizácii bytovky. Je to prvý krok, ktorý sa nám už tiež podarilo urobiť.

Druhou takou zásadnou vecou pre rozvoj obce je podľa mňa realizácia kanalizácie. Už 18. novembra minulého roka som osobne navštívil Envi-

roimentálny fond v Bratislave, aby som sa poinformoval, prečo obec zase nebola úspešná. Bolo mi oznámené, že máme starú projektovú dokumentáciu a staré vodoprávne povolenie. Nepomohli naše argumentácie, že žiadosti podávame každý rok a predsa nemôžeme každých päť rokov dať spracovávať novú projektovú dokumentáciu. Po konzultácii som bolo ozrejmený postup ako prepracovať projektovú dokumentáciu a dať si vypracovať nové vodoprávne povolenie. Projektová dokumentácia prepracovaná podľa pokynov bola hotová v januári, následne sme začali vodoprávne konanie na Okresnom úrade Ružomberok, odbore starostlivosti o životné prostredie. Vodoprávne povolenie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 2. februára a tak súc si vedomý, že mám aktualizovanú projektovú dokumentáciu, nové vodoprávne povolenie a aktualizovaný rozpočet stavby som požiadal agentúru o vypracovanie žiadosti pre Enviromentálny fond. Bolo mi oznámené, že to čo mám je pekné, ale tento rok k žiadosti treba okrem projektu stavby pripojiť aj takzvaný zelený projekt. No je to teraz taká móda, aj tí čo chcú stavať kanalizáciu, musia vysádzať popri tom stromy. Keďže sme na kanalizáciu žiadali 3,1 milióna eur, musíme za 31 tisíc vysadiť stromy. Tak poďme na to, našli sme organizáciu, ktorá sa takýmito projektmi zaoberá a zamestnanci boli ochotní ju samozrejme za poplatok 700,- eur vypracovať. Hurá zdalo sa, že je všetko ako má byť, ale tento zelený projekt musí ešte odsúhlasiť Správa národného parku Veľká Fatra, tak tento týždeň zelený projekt putoval k ochranárom. Vo štvrtok tento týždeň máme koordinačnú poradu na Vodárenskej spoločnosti a.s. v Ružomberku, kde ešte oni musia urobiť postúpenie práv na obec, a to z toho

dôvodu, že kanalizácia v obci je v ich správe a keďže stavebníkom nových vetiev môže byť len obec a nie vodárenská spoločnosť, musia nám postúpiť práva na realizáciu nových vetiev kanalizácie. K tomu zelenému projektu ešte toľko, že za tú sumu nám vyšlo vysadiť takmer 50 stromov, vybrali sme jarabinu vtáčiu. Nájsť toľko plochy, ktorá je v katastri vedená na obec nebolo vôbec ľahké, stromy budeme vysádzať popri ceste k čističke. Okrem toho sú v tomto projekte ešte aj práce súvisiace s vododržnými opatreniami a údržbou zelene.

Okrem toho nás čaká zase veľa návštev na Slovenskej distribučnej a.s., aby začali s realizáciou posilnenia trafostanice a realizáciou distribučnej siete k jednotlivým pozemkom v lokalite Lesová – Podjasenie. Ako naši čitatelia už boli informovaní, stavebné povolenie bolo na túto akciu už vydané minulý rok, spolu so stavebným povolením na prekládku kábla, no a keďže kábel je preložený, v realizácii posilnenia trafostanice a rozvodnej distribučnej siete už nič nebráni. Po informáčnom telefonáte s koordinátorom tohto projektu mi bolo oznámené, že skutočne v ceste k realizácii už nič nestojí, iba maličkosť – peniaze. Tento rok vraj na túto akciu peniaze nemajú. A vraj ju ani nezaradili do plánu investičných akcií na tento rok, a to aj napriek tomu, že zmluvu majú podpísanú a v nej sa zaviazali, že do konca roka 2026 bude táto akcia zre-

alizovaná. Čo k tomu dodať, pacta sunt servanda, zmluvy sa majú dodržiavať, naši elektrikári sa však týmto pravidlom nemienia riadiť, lepšie je písať dodatky k zmluvám a dodatky k dodatkom. Podľa pôvodnej zmluvy mala byť distribučná sieť hotová v roku 2024, dodatkom ma chceli donútiť, že bude hotová až v roku 2028, keď som odmietol podpísať tento dodatok, termín sa skrátil na rok 2026, a vypadá to, že aj tak si presadia rok 2028, možno bude dovtedy táto akcia hotová, ani to nie je isté.

Jednou z veľkých tém je projekt kanalizácie. Podarí sa dobudovať kanalizáciu v celej obci?

Dobudovanie kanalizácie v obci považujem za úlohu číslo jedna. Táto akcia má u mňa vysokú prioritu, ale nejde to tak jednoducho, ako sa zdá. Napriek snahe, vždy má niekto lepšiu protekciu a my musíme z roka na rok podávať žiadosti. Kedysi bolo dobrým zvykom, že nás aspoň vyrozumeli prečo nám nevyhoveli, posledné dva roky sa to dozvie, až po osobnej návšteve Enviromentálneho fondu. Keď som položil otázku prečo nás úplne vyradili za to, že máme staršiu projektovú dokumentáciu a staršie vodoprávne povolenie, keď rok predtým to bolo len so stratou jedného bodu, bolo mi odpovedané, že tento rok je to už deklasifikačné kritérium. Nikto Vás na to

však dopredu neupozorní. Považujem to za neférové, meniť pravidlá v priebehu hry. No napriek tomu nestrácam nádej. tento rok ako som už písal resp. uviedol v predchádzajúcej odpovedi, reagujeme na výzvu znova, no zaskočila nás úplne nová požiadavka na spracovanie zeleného projektu. Tak teraz pracujeme na jeho odsúhlasovaní ochranárskymi organizáciami a skompletizovaný projekt znova predložíme fondu. Veríme, že po toľkom úsilí bude naša snaha korunovaná úspechom, a to už aj preto, že žiadosť tento rok už podávame piatykrát. Na záver chcem podotknúť, aj napriek vysokej sume, ktorú môžeme žiadať to je už zmienených 3,1 milióna eur, sa už v dôsledku neustále stúpajúcich cien materiálov, nepodarí dobudovať kanalizačnú sieť v celej obci, zostane asi jedna pätina obce na ďalšie obdobia.

Z ďalších prorožovových aktivít, ktoré rozbieham, sú práce súvisiace s realizáciou administratívnych záležitostí spojených s výstavbou bytovky v lokalite Lesová – Podjasenie. Ale o tom snáď nabudúce, keď budem mať toho viac. Zatiaľ začalo len verejné obstarávanie, bude nasledovať územné konanie, teraz podľa nových

stavebných predpisov konanie o stavebnom zámere, stavebné konanie, žiadosť na Envirofond a množstvo záväzných stanovísk a vyjadrení dotknutých orgánov a organizácií. Tak nám Pán Boh pomáhaj.

V súvislosti s pripravovanou výstavbou diaľnice a zmenami na ceste I/18 sa začalo aj vyvlastňovacie konanie pozemkov. V akom štádiu sa tento proces nachádza a čo to bude znamenať pre obec Stankovany a jej obyvateľov?

V súčasnosti sa nachádzame v štádiu prípravy stavby, ktorá zahŕňa aj majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov, vrátane vyvlastňovacích konaní. Obec Stankovany sa k predloženej projektovej dokumentácii opakovanne vyjadrovala a aktívne upozorňuje na viaceré zásadné problémy, ktoré by mohli mať výrazný negatívny dopad na život našich obyvateľov.

Jedným z kľúčových problémov je návrh na zrušenie autobusovej zastávky v časti obce Strakov. S týmto návrhom zásadne nesúhlasíme, pretože by to znamenalo praktické odrezanie časti obyvateľov od základných služieb. V tejto lokalite žijú aj starší občania nad 70 rokov, ktorí sú odkázaní na

autobusovú dopravu pri návštevách lekára, ako aj študent dochádzajúci denne do školy. Takéto riešenie považujeme za neakceptovateľné.

Rovnako upozorňujeme na nedostatočnú infraštruktúru pre chodcov. Požadujeme predĺženie chodníkov, najmä v úsekoch, kde sa obyvatelia pohybujú v bezprostrednej blízkosti frekventovanej cesty I/18. V súčasnosti sú niektoré úseky úplne bez chodníkov, čo predstavuje výrazné bezpečnostné riziko.

Veľmi vážnou témou sú aj priechody pre chodcov. V obci máme úseky, kde už v minulosti došlo k tragickým dopravným nehodám. Preto kategoricky odmietame návrhy na rušenie alebo zhoršenie viditeľnosti priechodov a naopak požadujeme ich zlepšenie.

V časti Rojkov dlhodobo poukazujeme na potrebu zria-

denia svetelnej signalizácie na prechodoch pre chodcov, najmä na miestach, kde už došlo k vážnym dopravným nehodám.

Zásadný problém vidíme aj v plánovanom zavedení trojpruhových úsekov, ktoré môžu zvýšiť rýchlosť dopravy v zastavaných častiach obce.

Po spustení úseku D1 Ivachnová – Hubová, kým nebude dokončený úsek Hubová – Turany, očakávame výrazné zvýšenie dopravy na ceste I/18, čo môže zhoršiť bezpečnosť aj kvalitu života.

Požadujeme preto komplexné riešenia – vrátane bezpečných priechodov, svetelnej signalizácie, riešenia križovatiek a protihlukových opatrení.

Našou prioritou je, aby projekt neohrozil bezpečnosť obyvateľov a nezhoršil podmienky života v obci.

spracovala redakcia SZ

Quo Vadis Základná škola s materskou školou Stankovany

Dňa 01.01.2026 nadobudli účinnosť viaceré zákony upravujúce školskú samosprávu, výchovu a vzdelávanie a tiež postavenie obcí v pozícii zriaďovateľov základných škôl v rámci preneseného výkonu štátnej samosprávy na úseku školstva. Jedným z najvýznamnejších z týchto zákonov je zákon č. 322/2025 Z. z. o financovaní škôl a školských zariadení.

Nová právna úprava predstavuje legislatívne zakotvenie nového Štátneho vzdeláva-

cieho programu pre základné vzdelávanie, ktorý je súčasťou tzv. kurikulárnej reformy Plánu obnovy a odolnosti SR, ktorá sa zameriava na naplnenie potrieb vzdelávania pre 21. storočie. V zmysle nového Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie: „Základné vzdelávanie má deväť ročníkov. Vnútroštruktúra kurikula základného vzdelávania reflektuje potrebnú rôznorodosť vzdelávacích ciest žiakov a je usporiadaná do troch po sebe idúcich a na seba

nadväzujúcich vzdelávacích cyklov. Prvý cyklus tvorí 1. až 3. ročník, druhý cyklus tvorí 4. až 5. ročník a tretí cyklus tvorí 6. až 9. ročník. Vzdelávacie štandardy jednotlivých cyklov určujú obsah vzdelávania a očakávané učebné výstupy na ich konci. Prvý a druhý cyklus spolu predstavuje prvý stupeň a tretí cyklus predstavuje druhý stupeň základnej školy. Dĺžka trvania prvého stupňa základného vzdelávania podľa tohto vzdelávacieho programu je päť (5) rokov. Dĺžka trvania druhého stupňa základného vzdelávania podľa tohto vzdelávacieho programu je štyri (4) roky.“

Aj nová právna úprava týkajúca sa financovania škôl a školských zariadení počíta s normatívnym financovaním. Normatívnym financovaním je pridelovanie a poskytovanie finančných prostriedkov z kapitoly ministerstva školstva na zabezpečenie výchovy, vzdelávania a odbornej činnosti v školách a školských zariadeniach. Normatív vyjadruje normatívny objem finančných prostriedkov prislúchajúcich na jedno dieťa alebo na jedného žiaka na kalendárny rok. Normatív je súčtom mzdového normatívu a prevádzkového normatívu. Mzdový normatív vyjadruje normované náklady na osobné náklady na zamestnancov zabezpečujúcich výchovu a vzdelávanie a zamestnancov zabezpečujúcich prevádzku, pripadajúce na jedno dieťa alebo na jedného žiaka na kalendárny rok. Prevádzkový normatív vyjadruje normované náklady na výchovu, vzdelávanie a prevádzku bez osobných nákladov pripadajúce na jedno dieťa alebo na jedného žiaka na kalendárny rok.

Od 01.01.2026 prijatím nového zákona o financovaní škôl a školských zariadení dochádza k zníženiu hodnôt veľkostných koeficientov pre základné školy

s počtom žiakov do 250. Do 31. 12. 2025 hodnoty koeficientov veľkostného príspevku začínali na úrovni 1,495 pre základné školy s počtom žiakov 1 až 150 na území obce v pôsobnosti jedného zriaďovateľa a postupne sa znižovali, až na úroveň hodnoty koeficientu 1 pri počte žiakov 250 a viac. Od 1. 1. 2026 tieto hodnoty začínajú na úrovni 1,42 pre základné školy s počtom žiakov 1 až 150 na území obce v pôsobnosti všetkých zriaďovateľov a postupne sa znižujú, až na úroveň hodnoty koeficientu 1 pri počte žiakov 250. Vzhľadom na novú právnu úpravu dochádza najmä v menších školách s počtom žiakov od 1 až 150 k poklesu normatívneho príspevku. Keďže zníženie normatívneho príspevku môže mať negatívny dopad na samotný chod školy Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR uzatvorilo Memorandum o spolupráci pri zvyšovaní kvality vzdelávania a optimalizácii siete základných škôl s viacerými asociáciami zastrešujúcimi evanjelické, súkromné a katolícke školy, ale tiež zo Združením miest a obcí Slovenska, v ktorom v článku III ods. 1 písm. a) Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR garantuje, že v dohodovacím konaní na rok 2026 sa základným školám, ktorým sa úpravou veľkostného koeficientu na rok 2026 zníži normatívny príspevok na rok 2026 v porovnaní s výpočtom na základe veľkostného koeficientu platného v roku 2025 o viac ako 3 %, poskytnú finančné prostriedky zodpovedajúce tomuto rozdielu, ak zriaďovateľ školy o tieto finančné prostriedky požiada a do 31. marca 2026 predloží plán rozvoja školy. Na druhej strane však obsahom memoranda je aj racionalizácia výdavkov v súvislosti s veľkostným koeficientom, v zmysle ktorého do 31.12.2030 dôjde

k postupnému zníženiu veľkostného koeficientu a ku dňu 31.12.2030 k jeho úplnému zrušeniu.

Vzhľadom na výrazný negatívny dopad v oblasti financovania škôl a školských zariadení sa uskutočnili viaceré stretnutia ohľadom vysvetlenia nových právnych predpisov, keďže k dnešnému dňu nie je vypracovaná žiadna metodika, alebo návod ako by sa malo postupovať pri aplikácii nových zákonov. Tieto stretnutia organizoval Školský úrad Likavka, Školský úrad Kláštor pod Znievom a ešte v minulom roku dňa 17.12.2025 sa v priestoroch KACR Stankovany pri príležitosti zasadnutia starostov obcí ružomerského okresu uskutočnila prednáška o novej legislatíve v oblasti regionálneho školstva. Vzhľadom na odporúčanie Školského úradu v Likavke sa v piatok dňa 06.03.2026 uskutočnilo mimoriadne zasadnutie Obecného zastupiteľstva obce Stankovany, ktorého hlavným bodom programu malo byť rozhodnutie obce ako zriaďovateľa základnej školy o osude našej základnej školy. Vplyvom rôznych udalostí prichádzali do úvahy tri varianty:

1. Rozhodnutie zriaďovateľa o zrušení organizačnej zložky – „základná škola“ a s tým súvisiace aj zrušenie súčasti školy – „školský klub detí“, ostala by iba materská škola.

2. Uzavretie dohody zriaďovateľa so súkromným subjektom, na základe ktorej by Základná škola s materskou školou v Stankovanoch prešla do rúk súkromného subjektu,

3. Status quo – ponechanie Základnej školy s materskou školou v nezmenenom režime, tak ako je to teraz.

Obecné zastupiteľstvo obce Stankovany trojpäťtinovou väčšinou prítomných poslancov rozhodlo o ponechaní Základnej školy s materskou školou v nezmenenom režime aj na nasledujúci školský rok 2026/2027, s tým, že je nutné realizovať racionalizačné opatrenie v podobe zrušenia školskej jedálne, ktorú nahradí výdajňa jedla, pričom obedy by sa mali voziť zo Základnej školy s materskou školou Ľubochňa.

Na zasadnutie obecného zastupiteľstva nadviazalo aj mimoriadne rodičovské združenie Základnej školy s materskou školou Stankovany, ktoré sa uskutočnilo vo štvrtok 12.03.2026, na ktorom sa riaditeľka školy dohodla s rodičmi, že do 18.03.2026 budú rodičia informovať vedenie školy o svojom rozhodnutí, či svoje dieťa ponechajú v našej Základnej škole s materskou školou aj nasledujúcom školskom roku 2026/2027, prípadne či predškolačkov zapíšu do našej školy.

text: Peter Malcho

Malí korčuliari na veľkom ľade

Začiatkom roka Včielky z materskej školy absolvovali päťdňový kurz korčuľovania na ľade. Pod vedením hokejových trénerov z MHK Ružomberok sa deti postupne zoznamovali s ľadovou plochou.

Deti najskôr využívali oporné pomôcky, aby získali istotu a rovnováhu, no v závere kurzu všetci dokázali korčuľovať samostatne. Nechýbali ani pády, ktoré však malých korčuliarov neodradili – vždy sa s odhodlaním postavili a skúšali to znova.

Vyvrcholením celého kurzu bola malá olympiáda s rôznymi disciplínami. Za svoju snahu a

odvahu boli všetky deti odmenené zlatými medailami, ktoré im budú pripomínať ich prvé korčuliarske úspechy.

Podakovanie patrí hokejovým trénerom z MHK Ružomberok za ich trpezlivý a

profesionálny prístup k deťom. Okrem tréningu mysleli aj na pohodlie malých športovcov – každý deň ich počas prestávky príjemne zahrieval výborný teplý čaj.

Kurz korčuľovania prinie-

sol deťom množstvo krásnych zážitkov, nových zručností a radosti z pohybu na ľade. Teší nás, že sme starším deťom mohli opäť po rokoch dopriať tento zážitok.

text: Katarína Veselá

Veselé chvíle v našej škôlke: karneval, Valentín aj návšteva knižnice

Uplynulé týždne priniesli do našej materskej školy množstvo veselých a zaujímavých chvíľ. Jedným z najveselších dní bol karneval, na ktorý deti prišli

v rozmanitých a nápaditých maskách.

Naša telocvičňa sa na chvíľu premenila na miesto plné rozprávkových postáv, superhrdinov či zvieratiek. Nechýbal

tanec, súťaž či občerstvenie, ktoré vytvorili príjemnú karnevalovú atmosféru a množstvo úsmevov na detských tvárach.

Vo februári sme si pripomenuli aj sviatok svätého Va-

lentína. V škôlke sa tento deň niesol v duchu lásky, priateľstva a milých gest. Deti sa zapojili do rôznych hier a aktivít, ktoré podporovali kamarátstvo a spoluprácu.

S príchodom marca deti vstúpili do sveta rozprávok, bájok a kníh. Len nedávno sme navštívili obecnú knižnicu. Deti tam privítala pani knihovníčka Erika, ktorá ich pútavo oboznámila s tým, ako to v knižnici chodí. Návšteva knižnice bola pre škôlkarov zaujímavým zážitkom a možno aj malým krokom k tomu, aby sa z nich v budúcnosti stali verní čitatelia. Pani knihovníčka Erika si srdcia detí získala aj sladkým prekvapením na záver.

text: Katarína Veselá

Školské dni plné zážitkov

V uplynulom období sa žiaci našej školy zapojili do viacerých zaujímavých aktivít, ktoré obohatili vyučovanie aj voľný čas a zároveň im umožnili rozvíjať svoje vedomosti, talent i tvorivosť.

Veľmi príjemnú atmosféru priniesol popoludňajší karneval, na ktorý sa žiaci dôkladne pripravili. Školské priestory sa zaplnili rozprávkovými postavami, zvieratkami či rôznymi originálnymi maskami. Deti si užili zábavné súťaže, tanec a spoločné chvíle plné radosti a smiechu.

Deťom spríjemnila školské

chvíľu presunuli do malebného Vlkolínca, významnej pamiatky zapísanej v zozname UNESCO. Sprievodca ich previedol celou obcou a priblížil im život v nej v minulosti. Žiaci navštívili miestnu školu, kostol, dvor s domácimi zvieratkami, Vlkolínsky

dni aj opakovaná kanisterapia. Počas stretnutí plných hier a spoločných aktivít sa zoznámali so štvornohým terapeutom a učili sa, ako sa k psíkovi správať.

Počas tohto obdobia sa uskutočnili aj dve zaujímavé prednášky. Jedna bola venovaná prírode Veľkej Fatry, kde sa žiaci dozvedeli množstvo informácií o rôznych druhoch rastlín a živočíchov žijúcich v tejto oblasti. Druhá prednáška bola zameraná na Afriku a priblížila deťom najmä zaujímavosti o afrických zvieratách, ich prirodzenom prostredí a spôsobe života. Pútavé rozprávanie doplnené fotografiami a videami priblížilo deťom krásu slovenskej aj exotickéj prírody.

Zo školských lavíc sa žiaci na

betlehem a spoznali aj okolitú prírodu. Výlet spríjemnilo aj

krásne počasie, vďaka ktorému si deti tento deň naplno užili.

V uplynulých dňoch navštívili

deti aj našu obecnú knižnicu. Pani knihovníčka deti privítala a porozprávala im o tom, ako knižnica funguje, ako si môžu knihy požičiavať a ako sa ku knihám správne správať.

Naši žiaci si zmerali svoje matematické schopnosti aj v matematickej súťaži Pytagoriáda. Mimoriadne nás

teší úspech žiakov štvrtého ročníka, keďže všetci štvrtáci

Svoje recitačné schopnosti si žiaci vyskúšali v školskom kole súťaže Hviezdoslavov Kubín. Víťazka školského kola bude našu školu reprezentovať v marci na okresnom kole.

Žiaci sa zapojili aj do výtvarných súťaží. V súťaži „Podľa predlohy“ sa jednej z našich žiačok podarilo získať ocenenie, čo nás veľmi teší. Kreativitu a fantáziu deti prejavili aj vo výtvarnej súťaži „Vesmír očami detí“.

Teší nás, že naši žiaci majú príležitosť zúčastňovať sa rôznych podujatí, rozvíjať svoje vedomosti, talent i kreativitu a

úspešne postúpili do okresného kola. Veríme, že sa im bude dariť aj v ďalšom kole súťaže.

zároveň úspešne reprezentovať našu školu.

text: Alexandra Punčová

Koledníci priniesli radosť aj pomoc

Vianočná radosť v našej farnosti sa aj tento rok šírila vďaka našim deťom a mladým, ktorí sa opäť zapojili do 31. ročníka koledníckej akcie *Dobrej noviny*.

V piatok 27. decembra zaplnilo ulice Stankovian a Rojkova spolu 39 koledníkov. Heslo 31. ročníka „Od srdca k srdcu“

vyjadruje, že Dobrá novina nie je len o finančnej zbierke, ale najmä o blízkosti, priateľstve a láske, ktorá dokáže prekonávať aj obrovské vzdialenosti.

Koledovanie prebiehalo počas celého dňa – dopoludnia v Rojkove a popoludní v Stankovanoch, kedy malí aj veľkí koledníci s radosným spevom

navštevovali naše domovy. Odmenou za ich úsilie nebol len milý úsmev či vianočné cukrovinky, ale predovšetkým štedrosť našich obyvateľov. Vďaka vašej otvorenosti sa v našej farnosti podarilo vyzbierať sumu 2 217 eur.

Výťažok tohto ročníka podporuje do vojny a suchom

sužovaného regiónu Tigraj na severe Etiópie. Podporí zdravotnícke zariadenie v Alitene, ktoré vedú sestry Vincentky. Tie tam napriek mimoriadne ťažkým podmienkam zostali pri ľuďoch a poskytujú zdravotnú starostlivosť a výživu tisíciam tehotných žien, deťom a zraniteľným rodinám.

Aj tento rok sa potvrdilo, že táto tradícia dokáže spájať generácie a prinášať nádej tam, kde je to potrebné. Veľké poďakovanie patrí všetkým koledníkom za ich čas a vytrvalosť, rodinám za srdečné prijatie a každému darcovi za jeho príspevok. Spoločne veríme, že pomoc poslaná „od srdca k srdcu“ z našej malej obce dokáže meniť životy ľudí na druhom konci sveta.

text: Katarína Králiková

Jasličková pobožnosť: "Ako deti našli skutočné Vianoce"

Kvianočným sviatkom ku nás v Stankovanoch už neodmysliteľne patrí jasličková pobožnosť. 25. decembra v Kostole Božského Srdca Ježišovho spojila mnoho mladých talentov z našej farnosti, celkovo 25 malých aj veľkých hercov. S nadšením stvárňovali jednotlivé postavy a priblížili nám všetkým ten najkrajší vianočný príbeh.

Príbeh sa začal od úplných počiatkov – stvorením sveta a prvým hriechom. Naň nadviazal dej zo súčasnosti, v ktorom štyria anjeli – Mier, Viera, Láska a Nádej – hľadali odpoveď na otázku, či ľudia v dnešnom uponáhľanom svete ešte vôbec poznajú pravý význam Vianoc.

Dej pokračoval príbehom detí, ktoré počas hry stretli osamelého starčeka. Postupne sa s ním pustili do rozhovoru a spolu navštívili ľudí v domove dôchodcov. Práve v rozhovoroch s nimi deti postupne zisťovali, že pravé Vianoce nie

sú o darčekom ani o vonkajšom lesku, ale najmä o láske a добрote. O tom, aby sme si našli čas jeden pre druhého. Starkí trpezlivo vysvetlili, že Vianoce, ktoré dodnes slávime, sa začali pred mnohými rokmi v chudobnej maštálke v Betleheme, pretože pre Máriu s Jozefom nikde v meste nebolo miesta. Takto postupne zvedavým deťom vyrozprávali celý príbeh narodenia malého

Ježiška.

Vďaka tomuto stretnutiu si deti aj diváci mohli uvedomiť, že mnohí osamelí, najmä starší ľudia, potrebujú predovšetkým blízkosť, pozornosť a milé slovo. Vystúpením nám tak deti pripomenuli, že najkrajším darom, ktorý môžeme druhým dať, je naša prítomnosť a dobrota.

Sviatočnú atmosféru dopĺňal aj hudobný sprievod, ktorý celé

predstavenie krásne dotváral. Veľké poďakovanie patrí všetkým deťom za ich obetavosť a úprimný výkon, ako aj všetkým, ktorí sa podieľali na speve, hre na hudobných nástrojoch a príprave celého predstavenia. Jasličková pobožnosť bola pre mnohých krásnym zastavením v čase vianočných sviatkov a pripomenutím toho, čo je v živote skutočne dôležité.

text: Katarína Králiková

Dodatočná legalizácia stavieb je možná len do 31.3.2029

Dňa 01.04.2025 nadobudol účinnosť zákon č. 25/2025 Z. z. Stavebný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Stavebný zákon), ktorý úplne vylúčil legalizáciu čiernych stavieb postavených po 01.04.2025.

Podľa prechodných ustanovení nového stavebného zákona pokiaľ ide o nelegálne stavby postavené do 31.03.2025, o dodatočnú legalizáciu týchto stavieb postavených do 31.03.2025 bude možné požiadať najneskôr do 31.03.2029. Dodatočná legalizácia čiernych stavieb sa bude spravovať ustanoveniami starého stavebného zákona č. 50/1976 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) účinného do 31.03.2025.

V zmysle ustanovení starého stavebného zákona je dodatočná legalizácia rozdelená do troch skupín, ktoré sú rozdelené podľa časového obdobia, kedy boli tieto stavby postavené.

1. Skupina – dodatočná legalizácia stavieb postavených pred 01.10.1976

S účinnosťou od 01.04.2024 zákonodarcu zaviedol tzv. generálnu amnestiu, v zmysle ktorej stavby postavené pred 1. októbrom 1976 sa dňom 1. apríla 2024 považujú za stavby postavené v súlade s platnými predpismi. Starý stavebný zákon v súvislosti so zápisom takejto stavby do katastra nehnuteľnosti odkazuje na ustanovenie § 46 ods. 7 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), v zmysle ktorého: „Pri zápise stavby alebo podzemnej stavby do katastra, ku ktorej kolaudačné rozhodnutie¹⁶⁾ alebo užívacie povolenie nadobudlo právoplatnosť pred 1. októbrom 1976, sa predkladá oznámenie obce, kedy bola

stavba alebo podzemná stavba skolaudovaná alebo daná do užívania, aké súpisné číslo jej bolo určené a kto bol jej stavebníkom podľa kolaudačného rozhodnutia alebo užívacieho povolenia; ako vlastník sa zapíše osoba uvedená v oznámení obce ako stavebník.“

V praxi však môže nastať situácia, ktorá sa týka hlavne vedľajších stavieb, teda hospodárskych budov a garáží postavených pred 01.10.1976, ktoré sú síce zakreslené na katastrálnej mape, ale neexistuje ku nim žiadne kolaudačné rozhodnutie a ani užívacie povolenie. V takomto prípade oznámenie obce nahrádza potvrdenie obce, v ktorom obec ako príslušný stavebný úrad potvrdí, že táto napr. hospodárska budova, alebo garáž je postavená na určitej parcele, ktorá je vedená na konkrétnom liste vlastníctva, pričom potvrdenie obce je vydané na základe čestného prehlásenia dvoch svedkov.

Pri takomto postupe dodatočnej legalizácie stavby sa nezohľadňuje, kto je vlastníkom pozemku, na ktorom sa táto stavba nachádza a teda môže nastať situácia, že Okresný úrad – katastrálny odbor zapíše na list vlastníctva túto stavbu, aj keď vlastník stavby, je rozdielny od vlastníka pozemku.

2. skupina – dodatočná legalizácia stavieb postavených od 01.10.1976 do 31.12.1989

Stavby postavené od 1. októbra 1976 do 31. decembra 1989 sa dňom 1. apríla 2024 považujú za stavby postavené v súlade s týmto zákonom, ak sa nepretržite využívajú na svoj účel a vlastník stavby je k tomuto dňu vlastníkom pozemku alebo má iné právo k pozemku, na ktorom je takáto stavba postavená. Teda s účinnosťou od 01.04.2024 sa zaviedla stavebná amnestia, nie však generálna, ako to bolo pri prvej skupi-

ne a zo strany vlastníka stavby je potrebné preukázať, že po a) stavba sa nepretržite využíva na svoj účel a po b) vlastník stavby je k tomuto dňu vlastníkom pozemku alebo má iné právo k pozemku, na ktorom je takáto stavba postavená. V súvislosti s touto stavebnou amnestiou bol novelizovaný aj katastrálny zákon, ktorý s účinnosťou od 01.04.2024 v ustanovení § 46 ods. 10 uvádza: „Pri zápise stavby alebo podzemnej stavby do katastra, ktorá bola postavená od 1. októbra 1976 do 31. decembra 1989, sa predkladá oznámenie obce, kedy bola stavba postavená, na aký účel bola nepretržite užívaná, aké súpisné číslo jej bolo určené a kto bol jej stavebníkom, spolu s verejnou listinou alebo inou listinou preukazujúcou, že stavebník mal ku dňu 1. apríla 2024 vlastnícke právo k pozemku alebo iné právo k pozemku pod stavbou;16a) ako vlastník stavby sa zapíše osoba uvedená v oznámení obce ako stavebník.“

Prílohou oznámenia obce je verejná listina alebo iná listina, ktorá preukazuje, že stavebník mal ku dňu 1. apríla 2024 vlastnícke právo k pozemku alebo iné právo k pozemku pod stavbou. V praxi však môže nastať situácia, že stavebník napr. zomrel, ale na základe Uznesenia o dedičstve sa vlastníkom tejto stavby stal niektorý z jeho dedičov. V takomto prípade, ak je vlastníkom tejto stavby iná osoba ako stavebník, vlastník stavby musí preukázať, že napr. na základe Uznesenia o dedičstve sa stal vlastníkom stavby.

Pri takomto postupe dodatočnej legalizácie stavby stavebník musí byť aj vlastníkom pozemku, na ktorom sa táto stavba nachádza, s výnimkou prípadu prechodu vlastníckeho práva na základe Uznesenia o dedičstve.

3.skupina – dodatočná legali-

zácia stavieb postavených od 01.01.1990 do 31.03.2025

Do staré stavebného zákona, konkrétne do ustanovenia § 140d sa zaviedol nový inštitút a to tzv. preskúmanie spôsobilosti stavby na užívanie. Stavebný úrad na žiadosť vlastníka stavby preskúma spôsobilosť stavby na užívanie, ak ide o stavbu zhotovenú a užívanú bez povolenia stavebného úradu alebo v rozpore s ním od 1. januára 1990 do 31. marca 2025 a vlastník stavby preukáže, že:

- a) stavba svojím stavebnotechnickým stavom a vybavením zodpovedá základným požiadavkám na stavby a účelu, na ktorý ju vlastník nepretržite bez nedostatkov užíva, a stavebný úrad v konaní zistí, že stavba neohrozuje život,
- b) je vlastníkom pozemku alebo má iné právo k pozemku a došlo k usporiadaniu pozemku podľa osobitných predpisov,
- c) stavba nebola postavená v rozpore so záväznými regulatívmi funkčného využívania územia podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie alebo záujmami chránenými podľa osobitných zákonov účinných v čase zhotovenia alebo v čase preskúmania podľa toho, ktorá skutočnosť je pre vlastníka priaznivejšia,
- d) stavba sa nenachádza pod elektrickým vedením alebo v jeho ochrannom pásme, alebo v inundačnom území, alebo v ochrannom pásme, alebo bezpečnostnom pásme plynárenského zariadenia, alebo že prevádzkovateľ dopravnej infraštruktúry alebo technickej infraštruktúry, v ktorej ochrannom pásme alebo bezpečnostnom pásme sa stavba nachádza, s jej umiestnením v ochrannom pásme alebo bezpečnostnom pásme súhlasí,

e) ku stavbe je vypracovaná dokumentácia skutkového stavu existujúcej stavby na účely kolaudácie, ak si vypracovanie takejto dokumentácie stavebný úrad vyžiada.

Vlastník stavby môže podať žiadosť o preskúmanie spôsobilosti stavby na užívanie do 31. marca 2029. Ak vlastníka stavby preukáže splnenie vyššie uvedených podmienok, stavebný úrad vydá rozhodnutie, ktorým potvrdí spôsobilosť stavby na užívanie. Na konanie o preskúmaní spôsobilosti stavby na užívanie sa primerane vzťahujú ustanovenia o kolaudácii stavieb. Rozhodnutie o spôsobilosti stavby na užívanie má účinky kolaudačného rozhodnutia. Ak vlastníka stavby nepreukáže splnenie podmienok na vydanie rozhodnutia, ktorým potvrdí spôsobilosť stavby na užívanie, alebo stavebník v určenej lehote nevykoná nevyhnutné úpravy alebo zabez-

pečovacie práce, stavebný úrad nariadi odstránenie stavby.

(Zdroje - Ustanovenie § 140d ods. 1 až 10, § 142l ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon v znení novely č. 25/2025 Z. z.)

Z dôvodu objektívnosti však autor tohto článku uvádza, že verejný ochranca práv napadol na Ústavnom súde SR podaním zo dňa 16.12.2025, vyššie uvedené ustanovenie § 140d ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, teda zákonnú úpravu dodatočnej legalizácie stavieb postavených od 01.01.1990 do 31.03.2025, nakoľko zastáva názor, že tento inštitút preskúmania spôsobilosti stavby na užívanie postavených od 01.01.1990 do 31.03.2025 je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky. K dnešnému dňu nebolo zo strany Ústavného súdu

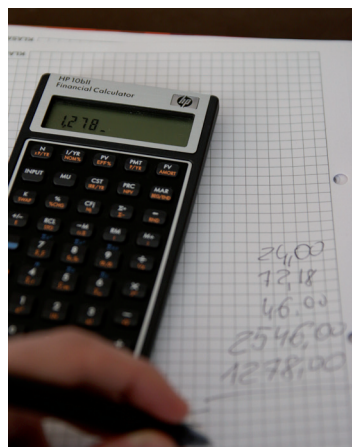
SR o tomto návrhu rozhodnúť.

Vzhľadom na podaný návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov zo strany verejného ochranca práv nie je vylúčené, že v blízkej dobe bude potrebné dodatočnú legalizáciu stavieb postavených od 01.01.1990 do 31.03.2025, teda vyššie uvedenú aktuálnu úpravu § 140d ods.1 starého stavebného zákona novelizo-

vať, tak aby dodatočná legalizácia stavieb postavených od 01.01.1990 do 31.03.2025 bola v súlade s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

text: Peter Malcho

Darovanie 2% z dane po novom

Ako vždy na začiatku roka sa mnohí pracujúci rozhodujú komu „darujú“ 2% z dane. Doposiaľ ich mohli poukázať neziskovým organizáciám /občianske združenia, nadácie a pod./. Od tohto roku sa to mení. Tieto zmeny vychádzajú z novely Zákona 595/2003 o dani z príjmov, §50aa.

Od roku 2026 sa ruší rodičovský dôchodok a prvýkrát v

roku 2026 (za zdaňovacie obdobie 2025) budú môcť fyzické osoby popri podpore „neziskoviek“ venovať 2% aj svojim rodičom-dôchodcom!! Súčasné pravidlá pre 2% (resp. 3%) v prospech mimovládnych neziskových organizácií sa nemenia!

V praxi to znamená, že jeden človek môže rozdeliť až 6% z dane!

Prakticky 2% matke + 2% otcovi + 2% neziskovej organizácii / pri dobrovoľníckej činnosti 3% pre občianske združenia/. Na príklade môžeme uviesť: ak z potvrdenia od zamestnávateľa o zaplatení dane z príjmov po výpočte 2% z tejto dane bude výsledná suma napr. 40 €, tak túto čiastku môže dostať mama, aj otec aj nezisková organizácia. Minimálna suma na poukázanie 2% podielu zaplatené dane sú 3€.

Oficiálne tlačivo VYHLÁ-

SENIE o poukázaní podielu zaplatenej dane z príjmov, už okrem kolónky kde treba uviesť IČO a obchodné meno prijímateľa /meno neziskovky/, obsahuje aj kolónku Údaje o rodičoch. Tu stačí vyplniť len meno a priezvisko rodiča, a rodné číslo.

Za rodiča daňovníka sa považuje fyzická osoba, ktorá je k 31. decembru kalendárneho roka, za ktorý sa poukazuje podiel zaplatenej dane, poberateľom starobného dôchodku, poberateľom invalidného dôchodku vyplácaného po dovŕšení dôchodkového veku, poberateľom výsluhového dôchodku vyplácaného po dovŕšení dôchodkového veku. Presun 2% z jedného rodiča na druhého nie je možný.

Obe tlačivá, t.j. Potvrdenie od zamestnávateľa o zaplatení dane za rok 2025, ako aj Vyhlá-

senie o poukázaní podielu dane sa musia odovzdať na príslušný daňový úrad do konca apríla príslušného roka. Tak ako to bolo doposiaľ.

Daňový úrad vykoná kontrolu tlačív a v nasledujúcich mesiacoch /máj-august/ poukáže podiel dane neziskovým organizáciám na ich bankový účet. Vyhlásenia, kde sú uvedení aj rodičia budú presunuté do príslušnej Sociálnej poisťovne, ktorá overí príbuzenský vzťah. O spôsobe ako aj termíne výplaty podielu dane pre rodičov budú úrady informovať.

Pre tých, ktorí ešte nikdy v minulosti „nedarovali“ 2% z dane pre nejakú „neziskovku“ treba uviesť, že tieto peniaze nejdu z vrečka daňovníka, ale tieto peniaze poukazuje Finančné riaditeľstvo SR!

text: Pavol Škuta

Studne v našej obci: spomienka na časy pred vodovodom

V Stankovanoch sa vodovod začal stavať koncom 60. rokov minulého storočia. Dovtedy obyvatelia používali vodu z Váhu, potokov, dažďovú a zo studní. Voda z Váhu bola vhodná len na polievanie poličok, dažďová a z potokov pre domáce zvieratá.

Na používanie v domácnostiach takáto voda nebola vhodná zo zdravotného hľadiska. V kuchyni sa používala voda zo studní. Boli ručne kopané alebo nabíjané.

Kopaná studňa bola vlastne jama valcovitého tvaru s priemerom okolo 1,3 metra. Kopala sa blízko Váhu, alebo vo dvoroch, do takej hĺbky, pokiaľ nebola výška vody v jame okolo metra. Obyčajne to bolo 4-5 metrov. Jama sa kopala čakanom a zem vyhadzovala lopatou s krátkym poriskom. Keď už bola jama hlbšia, nad ňu sa postavila vysoká koza (štvornožka) s kladkou, cez ktorú viedlo lano s hákom. Nakopnú zem v jame hádzal kopáč do vedra a pomocník vyťahoval vedro na povraze a vysýpal.

Vykopať studňu dokázali len majstri. Pôda blízko Váhu bola štrkovitá a pri kopaní hrozilo zasypanie. Kopáči museli vedieť, ako boky jamy zaistiť, aby sa predišlo možnému nešťastiu. Po vykopaní jamu vyložili skalami, aby sa z bokov do vody nespáľala zemina a štrk. V súčasnosti sa kopaná studňa obyčajne vykladá betónovými skružami s priemerom 100 cm a výškou 60 cm. Skruže sa do vykopanej jamy spúšťajú lanom, na ktorom je upevnený špeciálny železný rám.

Po vykopaní nad jamu postavili tesári drevený zrubový základ štvorcového tvaru (mohol byť aj murovaný z tehál alebo zo skál) so stranou 160-180 cm a výškou 60-70 cm. Základ zakryli sedlovou strieškou, ktorá mala spredu otváracie dvierka. V bočných stranách v tvare

trojuholníka boli upevnené plechové puzdrá, do ktorých bol osadený rumpál. Skladal sa z dreveného valca priemeru 10-12 cm a kľuky, ktorá bola na pravej strane. Kľukou sa valec v puzdrách otáčal. Niekde sa namiesto kľuky používalo staré koleso z voza. Vo vnútri bola na valec natočená reťaz a na jej konci upevnené vedro (putňa). Otáčaním kľukou sa zavesené vedro spustilo do vody, sklopením sa nabrala do neho voda a plné vedro sa vytiahlo nahor. Postavilo sa na dosku, bola na spodku dvierok, a voda sa vyliala do pripravenej nádoby, ktorá stála na zemi pri studni.

Ručne kopaná studňa vydržala dlhé roky, nevyžadovala zložitú údržbu a dala sa vyčistiť, prípadne pri nedostatku vody prehĺbiť.

Takýchto studní bolo v dedine niekoľko. Toto sú zistení majitelia: Jozef Faglic (Adam Škuta, v roku 1943 č.d.3, studňa vo dvore), Koloman Švábik (32, vo dvore), Martin Burgan Mamaj (45, vo dvore), Peter Urban Burko (128, pri ceste), Pavol Tatár Pánbožko (139, pri ceste), Ján Hukan (Matej Janík, 148, pri ceste), Jozef Baleja Hron (Katarína Balejová, 160, vo dvore), Ondrej Zrník Pavko (183, vo dvore) a Jakub Brveník Kročko (189). Kročkova jediná ešte stojí vo dvore, ale stavba nad zemou, t.j. murovaný základ a drevená časť sú nové. Je hlboká asi štyri metre, má funkčný rumpál, ale voda sa môže ťahať aj ponorným čerpadlom. Ostala ako spomienka na časy dávno minulé. Ostatné studne boli zlikvidované z rôznych dôvodov, ale väčšinou pre nevyhovujúcu kvalitu vody.

Na južnom Slovensku sa v minulosti stavali vahadlové studne. Boli tiež kopané, ale rozdiel bol v spôsobe vyťahovania vody. Vedro sa ťahalo zo studne vahadlom. Bola to dlhá

drevená žrdka, ktorá mala na jednom konci zavesené vedro a na druhom povraz. Žrdka bola upevnená na drevenej stojke s vidličkou na konci, na nej sa preklácala ťahaním za povraz. Vahadlové studne nemali klasickú striešku, nad zemou boli betónové skruže, alebo betónový štvorcový základ, a kvôli bezpečnosti boli prikryté drevenými doskami. Slúžili na napájanie dobytky, hlavne na pasienkoch mimo obcí. Ako turistické atrakcie sa v súčasnosti stavajú nové, alebo obnovujú staré.

Aj nabíjaná studňa si vyžadovala odborníkov. Do zeme sa na vhodnom mieste zabila rúra dĺžky 4-5 metrov. Na konci mala železný hrot a do výšky okolo 80 cm navŕtané dierky priemeru 5-6 mm. Na zabíjanie rúry sa používala trojnožka s kladkou, cez ktorú viedlo lano. Na jednom konci lana bolo uviazané železné baranidlo s otvorom, cez ktorý bolo navlečené na rúre. Ťahaním lana sa baranidlo cez kladku dvíhalo, vlastnou váhou padalo na železné čeľuste pripevnené na konci rúry. Lano ťahali štyria - piati chlapi, mohli sa aj striedať, lebo to bola namáhavá robota a trvala niekoľko hodín. Týmto spôsobom rúru zabíjali do zeme. Súčasne sa pomocou špagáta so závažím sledovala výška vody v rúre. Keď bola dostatočná, trojnožka sa odložila, na konci rúry sa narezal závit a natočila pumpa. A potom len ťahať a ťahať, pokiaľ sa na spodku nevytvorilo žriedlo

a špinavá voda nevyčistila. To mohlo trvať aj niekoľko dní. Pokiaľ však bola voda pitná, pumpovať sa muselo niekoľko týždňov.

Našli sa však aj mocní chlapi, ktorí dokázali nabiť rúru len pomocou ťažkého kladiva, po našom pucka alebo kajniča. Postavili si pri rúre lešenie a z neho rúru nabíjali. Ako rúra klesala, z lešenia odkladali, až sa dostali na zem. Potom sa postupovalo rovnako, ako pri nabíjaní rúry pomocou baranidla. Každý taký chlap si zaslúžil obdiv a uznanie. Zabezpečiť v minulosti pitnú vodu pre domácnosť bola ťažká a zodpovedná robota.

Nabíjaná studňa bola pred zavedením vodovodu skoro v každom dvore. Aj po stavbe vodovodu si ľudia nechávali studne na napájanie dobytky, polievanie záhrady, alebo ako rezervu v prípade nejakej poruchy. Voda z vodovodu sa používa iba na varenie, prípadne pranie, lebo za ňu treba platiť.

text: Ján Dubovec

Tradičný maškarný ples prilákal opäť množstvo hostí

V mesiaci január sa každoročne zúčastňujeme na pozvanie predsedu MO MS v Dolnom Kubíne ich Výročnej členskej schôdze, kde ich členov zabávame našimi piesňami. Vo februári už tradične organizujeme náš Maškarný ples.

Tento rok to bol už 9. ročník, 14.2. na Valentína. Plesu sa zúčastnili tí, čo chodia na ples každý rok, ale bolo aj niekoľko nových účastníkov. Už tradične prišli aj matičiari z Trstenej a Dolného Kubína. Všetky masky boli veľmi nápadité, väčšinou to boli masky kolektívne. Všetci účastníci sa veľmi dobre zabávali, do tanca už tradične hrala hudobná skupina ATO-

MIC. Ľudovou hudbou a piesňami nás pobavil aj Ondrej Chovan so svojou ľudovou skupinou. Na úvod spievali dievčatá zo Stankovanky so svojim harmonikárom a vítali hostí plesu. Pre prítomných bola pripravená aj hodnotná tombola, veľmi nás teší, že 1. Cena –automatická práčka ostala v Stankovanoch. Šťastné číslo si vytiahla Hanka

Demikátová. Všetkým sponzorom veľmi pekne ďakujeme za podporu. Touto cestou ďakujem všetkým, ktorí prispeli ku

organizovaniu nášho maškarného plesu.

text: Ľudmila Malchová

Príhovor pána farára

V evanjeliu sv. Matúša v 28 hlave čítame: Keď sa pominula sobota, na úsvite prvého dňa v týždni prišla Mária Magdaléna a iná Mária pozrieť hrob. Zostúpil Pánov anjel a prihovril sa ženám: Nebojte sa! Viem, že hľadáte Ježiša, ktorý bol ukrižovaný. Niet ho tu, lebo vstal, ako povedal. Poďte, pozrite si miesto, kde ležal. A rýchlo choďte povedať učeníkom: Vstal z mŕtvych a ide pred vami do Galiley. Rýchlo vyšli z hrobu a so strachom i s veľkou radosťou bežali to oznámiť jeho učeníkom.

Toto posolstvo sme prijali

ako základ našej viery a nádeje, lebo je súčasne zárukou nášho zmŕtvychvstania. Ostáva však pre nás tajomstvom. Nie sme schopní preniknúť ho. Boh chce, aby človek vstal z mŕtvych a tak mal účasť na Kristovom víťazstve nad smrťou. Je potrebné uvedomiť si jedno: naše zmŕtvychvstanie bude účasťou na Ježišovom zmŕtvychvstani iba pod podmienkou, že budeme v živote ochotní mať účasť na jeho živote a láske, ale aj ak budeme ochotní mať účasť i na jeho utrpení a smrti. Kristovo víťazstvo vzkriesenia je predobrazom a súčasne predznakom Veľkej noci každého z nás!

Požehnané prežitie veľkonočných sviatkov a hojnosť milostí od Vzkrieseného Pána

Vám želá a vyprosuje Štefan Piták, farár

text: Štefan Piták